

Rapport

Analyse versterkingsprogramma Leidschendam-Noord

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/106

Datum

april 2021

Opdrachtgever

Gemeente Leidschendam-Voorburg

Auteurs

Rachel Beerepoot
Carolien Veldkamp

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Achtergrond en doel onderzoek	5
1.2 Werkwijze	5
2 Aandachtspunten	6
2.1 Onderwijs	6
2.2 Leefbaarheid	7
2.3 Gezondheid	8
2.4 Armoede, schulden en werk	9
2.5 Zorg en ondersteuning	9
2.6 Bereiken van inwoners	10
3 Kansen en succesverhalen	12
3.1 Onderwijs	12
3.2 Leefbaarheid	13
3.3 Gezondheid	13
3.4 Armoede, schulden en werk	14
3.5 Zorg en ondersteuning	15
3.6 Bereiken van inwoners	16

Samenvatting

Startnotitie wordt herkend

De partners herkennen het beeld wat in de startnotitie wordt geschetst en zijn over het algemeen positief over de startnotitie en het versterkingsprogramma. De startnotitie en het programma kunnen in zijn geheel worden verbeterd door meer verbinding tussen domeinen aan te brengen en ouderen op te nemen als doelgroep.

Aandachtspunten: zes thema's

De inwoners en organisaties noemen een aantal aandachtspunten in de gespreksverslagen. We onderscheiden hierin zes thema's: (1) onderwijs, (2) leefbaarheid, (3) gezondheid, (4) armoede, schulden en werk, (5) zorg en ondersteuning en (6) het bereiken van inwoners. De aandachtspunten beschrijven we in hoofdstuk 2. Hieronder zijn ze kort genoemd:

- Onderwijs: taalachterstand, schoolwisselingen en schoolsegregatie, ondersteuning voor instroomleerlingen en weinig vertrouwen van ouders in instanties.
- Leefbaarheid: eenzaamheid, onveiligheid, hangjongeren en lage sociale cohesie. Maar ook slechte bestrating, overlast door afval en plaagdieren en huisvestingsproblematiek.
- Gezondheid: weinig beweging, onvoldoende kennis van minimaregelingen, huiselijk geweld en geestelijke gezondheidsproblemen.
- Armoede, schulden en werk: stapeling van problemen, gebrek aan perspectief en onbekendheid met minimaregelingen, beperkte vaardigheden en schaamte.
- Zorg en ondersteuning: organisaties zijn niet voldoende op de hoogte van elkaar, verschillen tussen wijken en inwoners en een wisselend aanbod van projecten.
- Bereiken van inwoners: een veelheid aan organisaties, schaamte en wantrouwen onder inwoners en minder effectieve vormen van communicatie.

Kansen voor verbetering

Voor elk thema noemen de gesprekspartners kansen voor verbetering. Deze worden beschreven in hoofdstuk 3. Een aantal overkoepelende kansen voor verbetering zijn:

- Wijkgericht werken, aanbod afstemmen op de behoeften van de inwoners per wijk
- Programma's langdurig inzetten, meer continuïteit in het aanbod.
- Ouders bereiken, o.a. door middel van praktische voorzieningen (zoals kinderopvang) en vertrouwen winnen.
- De vindbaarheid van het ondersteuningsaanbod verhogen, o.a. door persoonlijke communicatie, communiceren in andere talen en sleutelfiguren inzetten.
- Betere samenwerking tussen organisaties, korte lijnen met huisartsen en wijkagenten.

Succesvolle initiatieven of projecten

Voorbeelden van succesvolle initiatieven of projecten: een taalklas georganiseerd door de basisschool voor kleuters met een taalachterstand, een buurtkamer in de school, de Nationale Buitenspeeldag, het project Vroeg Erop Af, project Buurtvaders.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en doel onderzoek

De gemeente Leidschendam – Voorburg werkt samen met partners en inwoners aan het versterkingsprogramma Leidschendam Noord. Het doel van het versterkingsprogramma is langjarig en integraal werken aan het versterken van de sociaaleconomische positie van de inwoners in Leidschendam-Noord, samen met partners en inwoners. In september 2020 is een startnotitie gemaakt. In deze startnotitie wordt een beeld geschetst van de wijken Prinsenhof en De Heuvel/Amstelwijk en is een inventarisatie gemaakt van de huidige activiteiten en projecten. Het geschetste beeld is vooral vormgegeven op basis van cijfers en data, aangevuld met kwalitatieve informatie. De inventarisatie van de activiteiten en projecten heeft betrekking op die zaken die specifiek voor de betreffende wijken zijn opgezet.

De volgende stap was om input op te halen bij externe ketenpartners en inwoners en het geschetste beeld, de aandachtspunten en conclusies bij hen te toetsen. Het programmateam heeft gesprekken gevoerd met partners uit de wijk en op kleinschalige wijze met inwoners. De input van partners en inwoners is ontzettend belangrijk voor het opleveren van het programmaplan rond september 2021.

1.2 Werkwijze

Een team van acht personen bestaande uit medewerkers van verschillende afdelingen van de gemeente Leidschendam – Voorburg heeft deze gesprekken gevoerd en de resultaten in Excel of Word gezet. De informatie is kwalitatief van aard, het betreffen dus geen cijfers. I&O Research heeft de startnotitie en de gespreksverslagen gelezen. Na een eerste analyse hebben we een duidingssessie georganiseerd met het team van interviewers. Op basis van de gespreksverslagen en de tussentijdse duidingssessie hebben wij een analyse gemaakt van wat de belangrijke onderwerpen zijn en welke dwarsverbanden er zijn. Per thema hebben wij onderzocht welke aandachtspunten de partners en inwoners noemen en welke kansen voor verbetering zij zien.

In dit rapport hebben we eerst de aandachtspunten per thema genoemd. In het daaropvolgende hoofdstuk zijn de kansen voor verbetering en succesvolle initiatieven per thema genoemd.

2 Aandachtspunten

In dit hoofdstuk beschrijven we de aandachtspunten die door organisaties en inwoners zijn genoemd in de gespreksverslagen. We onderscheiden zes thema's: (1) onderwijs, (2) leefbaarheid, (3) gezondheid, (4) armoede, schulden en werk, (5) zorg en ondersteuning en tot slot het bereiken van inwoners (6).

2.1 Onderwijs

Aspecten op het gebied van onderwijs komen uit de gesprekken die zijn gevoerd naar voren. De vier belangrijkste aandachtspunten op het gebied van onderwijs in Leidschendam-Noord bespreken wij in deze paragraaf.

Taalachterstand leerlingen

Een aandachtspunt dat we bij veel domeinen zien terugkomen, en zo ook bij onderwijs, is de achterstand in Nederlandse taal. Leerlingen spreken niet goed genoeg Nederlands. Scholen hebben het gevoel dat ouders niet altijd het belang van de taalontwikkeling bij hun kinderen zien. Dit leidt ertoe dat het lastiger is om de taalontwikkeling actief te stimuleren.

Ondersteuning voor instroomleerlingen

Eén basisschool kan instroomleerlingen niet voldoende ondersteuning bieden, omdat ze daar de gevraagde vaardigheden niet voor hebben. De andere basisschool kan dit wel, maar daar is niet genoeg plek. Daarnaast blijkt dat het lastig is om jonge kinderen al voordat zij op school komen goed in beeld te krijgen, bijvoorbeeld peuters met een VVE-indicatie. Het aansluiten bij de kinderopvang is niet gelukt omdat gegevens niet gedeeld mochten worden.

Ouders hebben weinig vertrouwen in instanties

Ouders bereiken en betrekken is lastig voor scholen. Nederlandse instanties worden niet per definitie door ouders met een migratie-achtergrond als betrouwbaar gezien. Om het vertrouwen van ouders te winnen is het belangrijk om als professional zichtbaar te zijn en contact te hebben. Voor ouders, maar ook voor scholen zelf, is het daarnaast niet altijd duidelijk welke stappen kunnen worden gezet om een hulpvraag van ouders of leerlingen te beantwoorden. Momenteel wordt er een onderzoek uitgevoerd naar waar ouders behoefte aan hebben, dit is nooit eerder gedaan.

“Vertrouwen is belangrijk bij deze ouderpopulatie. Je moet zichtbaar zijn en contact hebben. Dan kan een schoolmaatschappelijk werker verder met gezin. Door veel wisselingen en het idee "als je met die mevrouw gaat praten worden je kinderen uit huis geplaatst" lukt het niet.”

“Er is nooit onderzocht waar ouders behoefte aan hebben.”

Schoolwisselingen en segregatie tussen scholen

Een school heeft last van de vele schoolwisselingen van leerlingen en de discussie tussen zogenaamde ‘zwarte’ en ‘witte’ scholen. Andere scholen hebben wachtlijsten, waardoor leerlingen alleen bij deze school terecht kunnen. Zodra er een plek vrijkomt op een andere school

vertrekken ze. Een breed aanmeldsysteem voor de hele gemeente is een mogelijke oplossing geven zij aan.

2.2 Leefbaarheid

Op het gebied van leefbaarheid zijn het afvaloverlast, plaagdieren overlast, slechte bestrating, eenzaamheid, een gevoel van onveiligheid, overlast van hangjongeren, onvoldoende sociale cohesie en huisvestingsproblematiek de belangrijkste aandachtspunten. Daarbij is er wel samenhang tussen aandachtspunten zoals hieronder ook besproken wordt.

Afvaloverlast en plaagdieren overlast

Inwoners gooien afval niet altijd op de juiste manier weg, wat leidt tot vuil op straat. Ook grofvuil valt hieronder, het wordt rond de containers weggezet. Daarnaast veroorzaken plaagdieren en meeuwen overlast. Dit kan een gevolg zijn van het afval op straat. Volgens sommige partners is er meer voorlichting nodig over het juist weggooien van afval.

Eenzaamheid

Een probleem is de eenzaamheid onder bewoners, onder andere onder alleenstaanden en moeders. Zij hebben niet altijd een sterk netwerk om op terug te vallen. Een deel van de moeders zit veel binnenshuis en heeft weinig contact met anderen in de buurt. Daarnaast zien organisaties meer eenzaamheid onder ouderen. Door corona verdwijnt het contact met sommige ouderen. Deze doelgroep wordt gemist in de startnotitie.

Gevoel van onveiligheid

In de gesprekken komt terug dat sommige inwoners zich onveilig voelen in hun wijk. Eén van de partners uit de wijk geeft aan dat bewoners niet altijd melding durven te maken van overlast uit angst voor de reacties in de buurt. Bewoners hebben daarnaast soms het gevoel dat melden geen zin heeft en dat de politie niet optreedt. Het idee dat jongeren drugs dealen op straat heerst onder sommige bewoners. Inwoners voelen zich niet prettig bij de samenscholing van jongeren.

“Een oplossing zou zijn als de politie dingen aanpakt. We weten allemaal dat er dingen gebeuren die niet mogen, de politie weet dat ook. Het gaat niet alleen om lachgas maar er worden ook andere dingen gedeald.” (inwoner)

Onrust door hangjongeren

Het probleem van hangjongeren die onrust veroorzaken wordt een aantal keer genoemd. Partners noemen het belang van de verbinding met de wijkagent, deze moet zichtbaar en daadkrachtig zijn. Een school voor voortgezet onderwijs heeft bijvoorbeeld goede ervaringen met het contact met de schoolagent. Naast de schoolagent zijn jongerenwerkers belangrijk om zicht op de (oudere) jongeren te houden en contact te houden met de jongeren. Er is nu geen plek voor de jongeren. Het plaatsen van extra bankjes is iets wat sommige inwoners liever niet willen, uit angst dat dit leidt tot nog meer hangjongeren.

Sociale cohesie

Een aandachtspunt wat veel terugkomt is onvoldoende sociale cohesie in de wijken. Dit hangt samen met de aandachtspunten die we hierboven hebben genoemd. Er is met name weinig verbinding tussen culturen, mogelijk vindt men wel steun in de eigen gemeenschap.

*“Mensen zijn bang voor ons. Ze hebben een vooroordeel over ons en daarom is er geen contact.”
(jongere)*

Slechte bestrating

Om ouderen te betrekken bij buurtactiviteiten, hun gezondheid te bevorderen en eenzaamheid tegen te gaan is het belangrijk dat zij gemakkelijk naar buiten kunnen. Straatverzakkingen is een obstakel daarbij voor ouderen, met name in De Heuvel.

Huisvestingsproblematiek

Huisvestingsproblematiek zoals (te) veel bewoners in één huis of problemen zoals geweld of verwaarlozing horen we ook terug. Daarnaast zijn in sommige buurten de huizen ‘tochtig en vochtig’ en gehorig. Dit soort problemen kunnen er tevens voor zorgen dat er meer mensen op straat zijn, wat leidt tot meer overlast op straat.

“Bijvoorbeeld overlast op straat, het kan ook zijn dat mensen meer buiten leven. Meerdere inwoners in kleinere huizen betekent ook dat mensen meer de straat op gaan. Plekken voor creëren?”

2.3 Gezondheid

Op het gebied van gezondheid zijn voldoende beweging, huiselijk geweld, mentale gezondheid en licht verstandelijke beperkingen aandachtspunten.

Onvoldoende beweging

Overgewicht en weinig deelname aan sport onder kinderen en volwassenen is een probleem. Deels komt dit door beperkte financiën. Ouders zijn onvoldoende bekend met het sportaanbod en de financiële middelen, zoals de Ooievaarspas en wat hierbinnen mogelijk is (bijvoorbeeld een hogere vergoeding bij een extra sport). De Ooievaarspas wordt mogelijk gekoppeld aan Den Haag, waardoor mensen niet weten dat de Ooievaarspas ook in Leidschendam kan worden ingezet en niet alleen in Den Haag. Daarnaast gaan kinderen in sommige gezinnen te weinig naar buiten waardoor ze hun energie niet kwijt kunnen.

Huiselijk geweld en traumaproblematiek

In sommige gezinnen vindt huiselijk geweld en verwaarlozing plaats. Vluchtelingen hebben te maken met onverwerkte trauma's, zowel onder volwassenen als kinderen. De coronacrisis zorgt ervoor dat organisaties minder zicht hebben op wat er achter de voordeur gebeurt. Veilig Thuis merkt een lage meldingsbereidheid onder bewoners. Dit kan veroorzaakt worden door onbekendheid met melden, een lage sociale cohesie in de wijk of een negatief imago van Veilig Thuis. Korte lijnen met de wijkagenten zijn gewenst.

Mentale gezondheid

Welzijnsorganisaties zien in sommige wijken veel verborgen problematiek, waaronder ook psychosociale of psychische problemen. Deze mensen krijgen lang niet altijd de hulp die ze nodig hebben. Mensen schamen zich vaak voor hun psychische problemen. Dit soort problematiek kan samenhangen met overlast, huiselijk geweld en een gevoel van onveiligheid in de buurt.

“De zorgvraag stellen blijft altijd moeilijk. Een voorbeeld daarvan is het vragen om psychische zorg. Dit blijft lastig. Psychische klachten hebben een andere lading vanuit land van herkomst.”

Verstandelijke beperking

Een verstandelijke beperking of LVB-problematiek die niet wordt herkend kan samenhangen met een opeenstapeling van problemen bij inwoners. Hierdoor is het lastiger hen te bereiken.

2.4 Armoede, schulden en werk

De aandachtspunten die samenhangen met armoede, schulden en werk zijn: het ontbreken van werk en perspectief en onbekendheid met minimaregelingen.

Stapeling van problemen en ontbreken van werk en perspectief

Partners zien signalen van multiproblematiek bij gezinnen, zoals schulden, werkloosheid en een slechte (mentale of lichamelijke) gezondheid. Bij deze bewoners ontbreekt het perspectief en zijn er problemen met dagbesteding. Daarnaast hebben vluchtelingen diploma's die in Nederland niet erkend worden, wat de toegang tot werk verminderd.

“De doelgroep van de ooievaarspas actief attenderen op gemeentelijke regelingen voor de minima. Veel regelingen zijn onbekend en het aanvragen kan ingewikkeld zijn (laaggeletterd, taalbarrière).”

Onbekendheid minimaregelingen en beperkte vaardigheden

Zoals we bij het thema gezondheid al zagen, zijn bewoners niet goed bekend met minimaregelingen. Maar ook laaggeletterdheid en beperkte digitale vaardigheden zorgen ervoor dat bewoners de regelingen of hulpaanbod niet kunnen vinden. Bewoners bereiken met de juiste hulpverlening is lastig, ze schamen zich en willen niet om hulp vragen.

2.5 Zorg en ondersteuning

Voor zorg en ondersteuning zien we aandachtspunten terugkomen die niet zozeer alleen voor Leidschendam-Noord gelden maar die breder landelijk spelen om de juiste zorg en ondersteuning te kunnen bieden.

Samenwerking tussen organisaties

Uit de gespreksverslagen blijkt dat organisaties vaak niet (voldoende) op de hoogte zijn van elkaars activiteiten en doelstellingen. Daardoor kunnen ze inwoners met een hulpvraag niet altijd naar de juiste organisatie doorverwijzen. De organisaties willen graag meer samenwerken.

Daarnaast is samenwerking en verbinding met de huisarts, thuiszorg en wijkagent van belang voor de preventie van (gezondheids-)problemen.

“Er wordt niet voldoende samengewerkt, er zijn veel losse projecten. Weten waar de ander mee bezig is, is erg belangrijk.”

Verschillen tussen wijken en inwoners

Door (culturele) verschillen onder inwoners is het niet voor iedereen duidelijk wat verschillende groepen nodig hebben aan ondersteuning. Een overkoepelend programma voor alle inwoners is daarom lastig volgens sommige gesprekspartners. Ze vinden het belangrijk dat er in plaats daarvan per wijk wordt onderzocht wat de inwoners nodig hebben. Het hulpaanbod kan vervolgens worden afgesteld op de behoeften van de inwoners.

Meer langdurige inzet en continuïteit

Het aanbod van projecten en bijbehorende medewerkers wisselen elkaar soms te snel af volgens organisaties. Om een project succesvol te laten zijn is er meer geduld nodig en meer vaste gezichten binnen het programma.

2.6 Bereiken van inwoners

Om te werken aan de genoemde aandachtspunten en problemen op te lossen, is het van belang de juiste buurtbewoners te bereiken met de hulp die zij nodig hebben. In bovenstaande thema's is het niet bereiken van inwoners door de hulpverlening een terugkerend punt van aandacht. Het valt bijvoorbeeld op dat ook gratis voorzieningen of activiteiten weinig inwoners trekken. Inwoners kunnen voorzieningen niet vinden, willen niet deelnemen of weten niet van het bestaan af. Uit de gespreksverslagen kwamen meerdere oorzaken en suggesties voor verbetering naar voren.

Veelheid aan organisaties

Een van de oorzaken is de grote hoeveelheid verschillende organisaties. Dit is voor organisaties en inwoners onduidelijk. De organisaties zijn nog niet goed genoeg op de hoogte van elkaars activiteiten en kwaliteiten, waardoor de inwoners niet altijd naar de juiste hulpverlening worden doorverwezen. Bovendien worden vaak dezelfde (bekende) organisaties uitgekozen voor samenwerking, waardoor aanbieders en het aanbod niet altijd meer past bij de wijk. Voor de inwoner is het onduidelijk waar ze moeten zijn: één loket waar de inwoner zich kan melden, dat bij alle inwoners bekend is en waar ze vervolgens doorverwezen worden zou helpen.

Communicatie

De communicatie naar inwoners toe is vaak in het Nederlands of Engels. Inwoners die de taal niet machtig zijn of laaggeletterd zijn worden zo niet bereikt. Het sturen van brieven en schriftelijke communicatie is daarom minder effectief dan het persoonlijk aanspreken van inwoners, bijvoorbeeld via een telefoontje of een huisbezoek. Persoonlijk contact met mensen uit het netwerk kan bijdragen aan het bereiken van inwoners en hun betrokkenheid. Een voorbeeld is het idee om een vrouwelijke wijkagent in te zetten om het contact met moeders te versterken. Deze is recent gestart in de Prinsenhof. Maar ook mannelijke sleutelfiguren zijn belangrijk om vaders te betrekken.

Schaamte en wantrouwen

Inwoners durven niet altijd om hulp te vragen. Ze ervaren vaak schaamte rondom hun situatie en problemen. Culturele verschillen kunnen ook een rol spelen zoals een taboe op professionele hulp zoeken. Of inwoners hebben simpelweg te veel aan hun hoofd. Organisaties hebben daarnaast de indruk dat inwoners met een migratie-achtergrond professionals niet per definitie vertrouwen. Het vertrouwen winnen van deze inwoners is belangrijk. Ook hiervoor is persoonlijke contact via het eigen netwerk effectief. Zo kunnen organisaties nog beter de wijk gaan weerspiegelen. Vrijwilligers uit het eigen netwerk inzetten kan helpen.

“Voorbeeld van een casus: huurachterstand van meer dan 1 jaar. Woningcorporatie heeft meerdere brieven gestuurd. Complexbeheerder aan de deur geweest om ernst van de situatie uit te leggen. Inwoner begreep het niet (laag IQ) en taalproblemen. Met één telefoontje of huisbezoek kan soms veel meer worden bereikt dan brief op brief sturen.”

3 Kansen en succesverhalen

Uit de gespreksverslagen komen verschillende aandachtspunten voor het versterkingsprogramma naar voren. Maar de gesprekspartners noemen ook kansen voor verbetering, mooie initiatieven in de buurt en succesverhalen. Per domein bespreken we deze kansen en succesverhalen.

Over het algemeen zijn de organisaties positief over de startnotitie voor het versterkingsprogramma. Ze herkennen het beeld wat wordt geschetst en de verschillende invalshoeken worden gewaardeerd.

Kansen voor verbetering

- Het versterkingsprogramma moet aandacht hebben voor meer verbinding tussen de domeinen en meer aandacht voor maatwerk.
- Ouderen komen weinig terug als aandachtspunten in de gespreksverslagen en in de startnotitie. Een organisatie mist deze doelgroep in de startnotitie. Met oog op de toekomst kan er meer onderzoek worden gedaan naar wat ouderen nodig hebben om prettig en zelfstandig in hun buurt te kunnen blijven wonen.

3.1 Onderwijs

Waar liggen kansen voor het onderwijs?

- In de gesprekken worden suggesties voor verbetering genoemd. Het bereiken van ouders en het vertrouwen winnen is van belang. Bijvoorbeeld met een buurtkamer in de school waar activiteiten voor ouders worden georganiseerd.
- De ‘1 gezin 1 plan’ aanpak met één regisseur wordt als kansrijk genoemd.
- Een breed aanmeldsysteem voor de hele gemeente kan het ‘schoolshoppen’ verminderen. Daarnaast ligt er een wens om opnieuw te onderzoeken hoe leerlingenstromen lopen.
- Het is belangrijk om aan te sluiten bij de kinderopvang. De basisschool wil bijvoorbeeld graag samenwerken met de kinderopvang zodat ze jonge kinderen met een taalachterstand al vroeg in beeld hebben.
- Van belang om het gebouw De Waterlelie uitnodigend te maken voor gezinnen.
- Er is weinig aandacht voor vervolgopleidingen zoals MBO in het programma. Het MBO kan de overstap van het VO naar het MBO soepeler laten verlopen, bijvoorbeeld door het breder inzetten van een overstapcoach.

“Hoe komen we nu binnen bij die kwetsbare gezinnen? Idee: via de een buurtmoeder bij een buurtkamer in de school (gedeelde financiering gemeente en onderwijs) daar worden activiteiten georganiseerd voor ouders. Als school organiseren is lastig. Je hebt iemand nodig die affiniteit heeft met school, maar daar niet aan verbonden is.”

Succesverhalen en mooie initiatieven

- OBS Margriet heeft op eigen initiatief een taalklas georganiseerd voor kleuters met een taalachterstand. Deze wordt gefinancierd door het bestuur. Hierover is contact met andere scholen.
- De Vitaliteitskaart wordt gebruikt door directies van scholen. Binnen de scholen is aandacht voor de ontwikkeling van kinderen en de rol van de ouders.
- OBS Margriet is in één jaar tijd van ‘zeer zwak’ (inspectiebezoek in 2018) naar ‘voldoende’ gegaan.

3.2 Leefbaarheid

Waar liggen kansen voor de leefbaarheid?

- Een suggestie om eenzaamheid tegen te gaan is het persoonlijk benaderen van inwoners (bijv. moeders), net als het inzetten van vrijwilligers uit het netwerk van gezinnen.
- Goed contact met een wijkagent die goed zichtbaar is, een daadkrachtige gebiedsregisseur en voldoende wijkmanagers in de buurt zijn belangrijk voor een gevoel van veiligheid, verminderde onrust en meer verbinding in de buurt.
- Meer plekken en activiteiten voor de oudere jongeren creëren.
- Het Buurt Preventie Team pleit voor meer (online) communicatie in en over de buurt, zoals het terugbrengen van het wijkplatform en de nieuwsbrief.
- Nieuwe inwoners welkom heten met een welkomstpakket waarin onder andere informatie over het juist weggooien van afval wordt gegeven. Hier kunnen woningcorporaties een bijdrage in leveren.
- Onderzoeken waarom het afval niet in de juiste containers komt, bijv. vanwege het aanhalen van dieren (ivm eenzaamheid). Oorzaken achterhalen.
- Meer differentiatie in inkomens, soorten bewoners en soorten woningen.
- Voldoende plekken waar ouderen kunnen samenkomen om eenzaamheid te verminderen.
- Verbeteren van bestrating, zodat ouderen veilig zelfstandig de straat op kunnen.

“Meer differentiatie in inkomens, soorten bewoners en soorten woningen zorgt voor een gezonde wijk. Het is lastig om dit in bestaande wijken te realiseren.”

Succesverhalen en mooie initiatieven:

- Mensen die in Prinsenhof wonen zijn heel tevreden over de wijk. Over het mooie park, de mogelijkheden die de Waterlelie biedt.
- Een jongere heeft aangegeven dat hij/zij wil meedraaien in het Buurt Preventie Team 18.
- Er is veel gedaan om de buurt te verbeteren, bijvoorbeeld rondom hangjeugd, huisvesting en initiatieven voor ouderen. Een voorbeeld hiervan is de buurtkamer in school vanuit WOEJ.
- Project Buurtjes van de Kruisheuvelkerk: bij mensen langs om aan te bellen of op te bellen.
- Tussen Het Huis en Kruisheuvelkerk is een goede samenwerking.

3.3 Gezondheid

Waar liggen kansen voor betere gezondheid?

- In de gespreksverslagen zien we een link tussen armoede en gezondheid. Door beperkte financiële middelen of kennis over financiële compensatie mogelijkheden lijken ouders en kinderen minder te sporten. Volgens verschillende partners is het daarom belangrijk om bewoners eerst uit armoede te halen om gezondheidswinst te behalen.
- Om ouders te bereiken en te laten deelnemen aan sportactiviteiten is het daarnaast belangrijk dat er voorzieningen in de buurt zijn, zoals kinderopvang.
- Een centrale plek in de buurt waar het overzicht van sportactiviteiten te zien is.
- Winst op gezondheidsgebied valt ook te behalen in goede samenwerking met de huisarts en de thuiszorg in de wijk en met scholen. Bijvoorbeeld een preventiemedewerker inzetten op school op gebied van een gezonde leefstijl.
- Organisaties denken dat korte lijnen met de wijkagenten van belang zijn om op tijd te kunnen signaleren. Tot slot kan er meer voorlichting worden gegeven aan inwoners en professionals over melden bij Veilig Thuis om de meldingsgraad te verhogen.

“Een grote (gezondheids-)winst kan te behalen zijn door mensen uit armoede te halen, dat is een enorme drempel om aan andere dingen deel te nemen.”

Succesverhalen en mooie initiatieven

- Buurtcoach en jongerenwerk van SenW organiseren mooie sportieve initiatieven in de directe omgeving.
- Elk jaar is er een Nationale Buitenspeeldag, georganiseerd door Buurtcoach en JOGG en Woej.
- Jonge helden (Woej): iedere 3^e dinsdag van de maand chillavond voor jonge mantelzorgers.
- Voetbalwedstrijden werden georganiseerd, dit zorgde voor een leuke interactie en sfeer in de buurt.

3.4 Armoede, schulden en werk

Waar liggen kans voor meer perspectief?

- Organisaties benadrukken het belang van vroege signalering van schulden en het werken aan financiële vaardigheden onder bewoners.
- Zichtbaarheid en vindbaarheid van het hulpaanbod is essentieel. Om inwoners te bereiken is bijvoorbeeld communiceren via brieven niet de gewenste manier. Persoonlijk contact via een telefoontje of een huisbezoek is effectiever.
- Het vergroten van kennis onder bewoners en professionals over financiële middelen zoals de Ooievaarspas is belangrijk.

Succesverhalen en mooie initiatieven

- Ruilhuis heeft een belangrijke functie voor kwetsbare gezinnen. Ouders en vrijwilligers helpen elkaar (kledingruil: meteen een moeder bellen als er iets in haar maat binnenkomt, dingen apart zetten, verschillende achtergronden).
- Het project Vroeg Erop af van Kwadraad werkt goed. Een voorbeeld:

“Een voorbeeld uit de praktijk is een bezoek aan een oudere dame, welke die te maken bleek te hebben met beginnende dementie en daardoor haar administratie en haar huishouden niet meer op orde had. Door de aanmelding bij Vroeg Eropaf kon de benodigde hulp gerealiseerd worden, te weten een vrijwilliger van Arm in Arm en huishoudelijke hulp. Ook is het netwerk van de oudere dame betrokken door de hulpverlening.”

3.5 Zorg en ondersteuning

Waar liggen kansen voor betere zorg en ondersteuning?

- Meer samenwerking tussen organisaties: als organisaties elkaar weten te vinden en op de hoogte zijn van elkaars kwaliteiten en activiteiten, zullen inwoners hen ook beter weten te vinden. Samenwerking kan de resultaten versterken. Verbinding met de huisarts, thuiszorg, wijkagent, kerk en moskee in de buurt is een kans om problemen voor te zijn en op te lossen.
- Om ouders te bereiken is het van belang dat de activiteiten in de buurt zijn en dat er praktische voorzieningen zoals kinderopvang nabij is. Gesprekspartners verwachten dat er meer ouders mee zullen doen met de taalles of sportles als er kinderopvang bij wordt aangeboden.
- Maatwerk per wijk: het ondersteuningsaanbod en het versterkingsprogramma afstemmen op de behoeften van de inwoners in de wijk. Per wijk en groep onderzoeken waar ze behoeften aan hebben en integraal daarop richten.
- Programma's langdurig inzetten: om programma's succesvol te laten zijn is het belangrijk om ze langdurig in te zetten. Dit betekent dat er niet alleen budget nodig is voor de pilot maar ook voor daarna. Voor meer continuïteit zijn vaste medewerkers van belang, evenals waakvlamcontacten. Lange adem, ook van de politiek.
- Het netwerk Gebundelde Kracht. Daarin wordt de verbinding tussen het voorliggend veld, begeleiding en ggz-ondersteuning gemaakt.

“De kracht zit in herhaling en in een eenvoudige boodschap.”

Succesverhalen en mooie initiatieven

- Organisaties willen met elkaar samenwerken, ze verwijzen naar elkaar in de gesprekken.
- Het maatjesproject via Vitalismaatjes: maatjes blijven nadat het traject ophoudt nog actief.

3.6 Bereiken van inwoners

Waar liggen kansen voor beter bereiken van inwoners?

- Eén loket waar de inwoner zich kan melden, om vervolgens door verwezen te worden naar de juiste organisatie.
- Organisaties zijn op de hoogte van elkaars activiteiten en kwaliteiten.
- Communicatie in andere talen inzetten (bijv. een vrijwilligerspool met tolken, tolkentelefoon).
- Persoonlijk (telefonisch of face-to-face) contact maken.
- Medewerkers of vrijwilligers uit het netwerk inzetten om inwoners te bereiken.
- Herkenbare figuren met minder afstand tot de doelgroep inzetten.
- Zorg dat medewerkers een bekend gezicht worden: minder wisselingen.
- Niet kijken vanuit een 'Nederlandse' manier.

“Drempel is in het Nederlands en Engels communiceren. Wens om informatie op meer manieren aan te bieden. Ook laagdrempelige inloop kan helpen. Zoals op de locatie van de Waterlelie of Bibliotheek.”

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl